

Moreel beraad

ANNA VAN KOOIJ

Debatteren in de geest van Socrates met wijsgeer **Michael Sandel**.

Change Your Mind

► NPO 2, 22.45-23.35 UUR

DE beroemde filosoof Michael Sandel wordt wel de 'rockstar moralist' van Harvard genoemd. In zijn veelbekeken lezingen op YouTube orkestreert hij als een hedendaagse Socrates prikkelende discussies onder studenten over relevante ethische kwesties. Met zorgvuldig geformuleerde vragen laat hij hen hun principes heroverwegen en daagt hij hen uit hun redeneringen te verwoorden. Een stelling: Duitse voedselbanken hoeven alleen eten te geven aan Duitse staatsburgers. Bijna iedereen in de zaal is het oneens: iedereen die honger lijdt zou evenveel recht

moeten hebben om aan te kloppen voor een maaltijd. Even later de stelling: het Verenigd Koninkrijk hoeft alleen uitkeringen te betalen aan Britse staatsburgers. Dan komen er meer twijfels naar boven en voor je het weet beland je bij Sandel in een fundamentele discussie over de functie van de natiestaat.

Vandaag begint de vijfdelige Human-serie *Change Your Mind*, waarin een internationale groep twintigers en dertigers met verschillende achtergronden actuele ethische vraagstukken bespreekt onder leiding van Sandel. Het is een vervolg op een vergelijkbare serie van vorige zomer. Sandel: 'Vorig jaar filmde we in een oud-Grieks amfitheater in de buurt van Athene, om de geest van Socrates op te roepen. Dit jaar zitten we in het treinstation van Haarlem, om te benadrukken dat filosofie geen bezig-

heid is van millennia geleden, maar thuishoort in het hart van de hedendaagse stad. Een ander verschil: deze serie staat volledig in het teken van het algemeen belang. In deze gepolariseerde tijden drijft de vraag naar boven of we nog in staat zijn om samen over het algemeen belang na te denken in een levendig en diepgaand debat. Precies dat is ons streven.' Is populisme een gevaar voor of een uiting van democratie? Is het verwerpelijk om staatsburgerschap te koop aan te bieden aan de hoogste bidder? Hebben we meer morele verplichtingen tegenover onze landgenoten dan tegenover vreemdelingen? Mag een rijk Zwitsers stadje zijn verplichting om vluchtelingen op te vangen afkopen met een boete? Wat vind je van een moreel puntensysteem voor burgers, zoals in China?

Sandel: 'De debatten waren zeer levendig. Ik heb meerdere deelnemers van mening zien veranderen. Soms zeiden ze dat ook expliciet. De serie heet *Change Your Mind* omdat we kijkers willen uitdagen niet passief te consumeren, maar actief mee te denken om zo tot nieuwe inzichten te komen.' Sandel is een felle voorvechter van meer ruimte in het publieke debat voor basale morele vraagstukken. 'Het niveau van het huidige publieke discours stemt treurig. We luisteren steeds minder naar mensen met een andere mening. Ik geloof stellig dat dit het allergrootste gevaar vormt voor onze democratie. Met deze serie hopen we een bescheiden voorbeeld te geven van een rationele, bevlogen en geëngageerde politieke discussie met oog voor het algemeen belang en met respect voor pluralisme.'

DAAN SCHNEIDER